

VII. Magyarországi Textiltisztító Konferencia

Lázár Károly

A 2014. november 12–14. között megrendezett VII. Magyarországi Textiltisztító konferencia igen nagyszabású rendezvény volt. A Textiltisztító Egyesülés szokásos, évente megtartott konferenciáját ezúttal a Közép- és Kelet-Európai Textiltisztítók most először megrendezett találkozója (Central & Eastern European Textile Care Summit, CEE-TEX) egészítette ki.

A textiltisztító szakma e nagyszabású eseményének megrendezésében a Textiltisztító Egyesülés mellett a Textiltisztítók Nemzetközi Bizottsága (Commission Internationale de l'Entretien des Textiles, CINET) és a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület is részt vett és a rendezvény fő támogatója a **Procter&Gamble**, a **Hohenstein Institute** és a **Dow Safechem** volt. További támogatók: Alvara Cleaning Kft., Bardusch Bértexília Kft., BEZEMA, LOGO-TEX Kft., MOVA Kft., Weidel & Németh Kft., valamint Zura Kft.

Amint az megszokott volt, a konferenciát kis termékbemutató kiállítások is kísérték. Ez alkalommal kiállítással jelent meg a Procter&Gamble, a Hohenstein Institute, a Dow Safechem, az Abdropol S.A., az Assist-Trend Kft., a Bepatek Kft., a BEZEMA, a CWS-boco Hungary Kft., a Christeysn Kft., a Danube Hungária Kft., a DOSITPLUS s.r.o., az IRG SYSTEM Kft., a LAPAUW, a Mauntville Mills, a MEM-TEX Kft., a MOVA Kft., a Naturtex Kft., a Penta Clean Kft., a Polizó Kft., a POP S és a Weidel & Németh Kft.

A kitűnő hangulatú, nagyszámú résztvevőt vonzó rendezvény második napján igen érdekes előadásokat hallgathattunk meg, amelyekről a következőkben rövid összefoglalót közlünk.

A Textiltisztító Egyesülés konferenciája

Textiltisztítás európai uniós előírásokkal, biztonsággal címmel *Márkus László* munkavédelmi szakmérnök (MEM-TEX Kft.) tartott tájékoztatást. Előadásában összefoglalta a tűzvédelemmel, a munkavédelemmel, a környezetvédelemmel, a kémiai anyagok biztonságával kapcsolatos legfontosabb törvényi előírásokat, a megelőzés, a védekezés, a mentés teendőit, ismertette a szükséges dokumentumokat, és hangsúlyozta az ezekkel a veszélyekkel összefüggő oktatás fontosságát, valamint az ellenőrzések módját.

Mitől „zöld” egy mosoda? – tette fel a kérdést *dr. Deme Tibor*, a Dunántúli Mosodák Kft. igazgatója, aki – amint azt előadásából megtudtuk – a technológia, a vegyszerek, az energia, a szállítás, a csomagolás és az épületek, berendezések állapota körében kereste és adta meg a választ. A technológia vonatkozásában elsősorban a takarékos vízfelhasz-

nálás és a víz újrahasznosításának fontosságát hangsúlyozta. A vegyszerek tekintetében a lebomló vegyszerek használatát és a takarékos vegyszerfelhasználás jelentőségét emelte ki, valamint rámutatott, hogy a tisztaság jelképévé vált „fehérség” jelentőségét is célszerű átértékelni, mert ez is befolyásolja a vegyszerhasználatot. Energia megtakarítással jár a kezelési hőmérsékletek csökkentése, a szárítógépek – mint a legnagyobb energia felhasználók – ezt célzó továbbfejlesztése, a hővisszanyerés alkalmazása, valamint a környezetbarát energia előállítás. Szállításnál a megfelelő útvonaltervezésre és a jármű minél jobb helykihasználására, valamint tisztán tartására kell nagy gondot fordítani. Nagy jelentősége van a mosott termékek gondos csomagolásának, a konténerek mosható anyaggal történő bélelésének és tisztán tartásának, valamint a csomagolóanyagok újrahasznosításának. Jelentős energia megtakarítást eredményez az épületek és a különféle berendezések, csövezetékek stb. jó hőszigetelése, a hulladékhővel történő gazdálkodás (pl. ennek felhasználása a szociális helyiségek fűtésére), az energiatakarékos fényforrások alkalmazása, lehetőség szerint minél kisebb fogyasztású berendezések alkalmazása. Előterbe kell helyezni a papírintes adminisztrációt és a szelektív hulladékgyűjtést.

Hogyan takarítsunk meg jelentős költségeket a mindennapi működés során? – erre a kérdésre igyekezett választ adni *Vladimir Kšenzuliak*, a Procter&Gamble Professional Support cég szakértője. Természetesen ő is az energiamegtakarításra helyezte a fő hangsúlyt, kiemelve azonban, hogy ez nem mehet a minőség rovására. Cége többféle optimalizáló projektet dolgozott ki: a teljes gőz- és kondenzrendszer optimalizálását, a szennyvíz-energia felhasználásának optimalizálását (víz-víz hőcserélő rendszer), a régebbi típusú csómosógépek teljes körű optimalizálását, a szárítók és kalanderek hulladékhőjének hasznosítását (levegő-víz hőcserélő rendszer), egyedi mosógépek vízvisszaforgató rendszerét, különböző szűrőrendszereket. Előadásában néhány példát muta-

tott be ezeknek a rendszereknek a megvalósult alkalmazására, amelyekkel igen jó eredményeket értek el az energiamegtakarítás terén.

„Zöld mosás” vagy „olcsó mosás” – avagy hogyan mossunk takarékosan, de a minőséget szem előtt tartva? – ismét egy kérdés, amire a választ *Karóczkai Sarolta*, az Alvara Cleaning Kft. ügyvezető igazgatója válaszolt. A kérdést abból a szempontból tárgyalta, hogy hogyan lehet egyaránt kielégíteni az ügyfél minőséggel és árral összefüggő elvárásait. Bemutatta a mosás önköltség-összetevőit, amelyek között legnagyobb súllyal a bérköltségek és az energiaköltségek szerepelnek, és amelyek közül első sorban a 25–30 %-ot kitevő energiaköltségeken lehet és érdemes leginkább takarékoskodni. A vegyszer- és a szállítási költségek egyaránt mintegy 5–10 %-ot jelentenek. A takarékos felhasználást azonban úgy kell végrehajtani, hogy a vevő igényét a jó minőségű tisztítás iránt még számára elfogadható árszinten lehessen kielégíteni. A megrendelő sok esetben hajlandó a kiváló minőségű szolgáltatás magasabb árát is megfizetni. Mint mosószergyártók, ezen a téren a legjobb tapasztalatokat a gyógyszergyárakkal, a magán szociális otthonokkal és az egyházi intézményekkel, a magán szállodákkal (amelyek maguk mossák a saját textíliákat) és a nagy ipari mosodákkal szerezték – ez utóbbiak tudják, hogy min lehet és min érdemes takarékoskodni.

A magyar gazdaság fejlődése, kiszámíthatósága – Kitekintés Közép-Európára címmel *dr. Bod Péter Ákos*, a Corvinus Egyetem professzora adott áttekintést Magyarországon jelenlegi és a régióban belül elfoglalt gazdasági helyzetéről. A Magyar Nemzeti Bank gazdaságunk fejlődésére nézve 2014-re jó évet vár, de 2015-re némi lassulást prognosztizál, a GKI Gazdaságkutató Zrt. előrejelzése az MNB-hez képest valamivel kevésbé optimista, az EU Bizottság pedig mérsékelt dinamikájú növekedést vár az elkövetkező években. A Nemzetközi Valuta Alap (IMF) a régiót tekintve a GDP 2,3–3,3 %-os emelkedését tartja valószínűnek, országonként természetesen eltérő mértékben (2015-ben Magyarországra 2,3 %, Lengyelországra 3,3 % GDP-növekedést jósol), míg a világgazdaság növekedését 2015-ben 3,8 %-ra várja.

Az előadó statisztikai adatok alapján készült grafikonokon mutatta be országunk gazdaságának sok hullámmal tarkított fejlődését a legkülönbözőbb szempontok szerint, a 2008-ban kitört gazdasági válság óta, összehasonlítva ezeket a folyamatokat a környező országokkal és az Európai Unió más országaival. Rámutatott a javuló tendenciákra (pl. a GDP és a beruházások 2013 óta kissé emelkednek, a fizetési mérleg javul, az export 2009 óta másfélszeresére nőtt, a konjunktúra index most javuló tendenciát mutat, a fogyasztás kissé nő), de igen nagy gond a forint jelentős mértékű gyengülése és a gyenge vásárlóerő. A foglalkoztatási statisztikát elsősorban a külföldi munkavállalás és a közfoglalkoztatás figyelembe vétele javítja.

Előadásában foglalkozott a gazdasági fejlődésünkre hatást gyakorló külső feltételek alakulásával. Eszerint Európa északi és tőlünk nyugatra eső részén a gazdaság tartósan növekszik, ami számunkra bővülő piacot jelenthet. Az Európai Unió országainak gazdaságai között jelentős érdekkülönbségek vannak, ami egyebek között abban nyilvánul meg, hogy a nettó befizető országok érzékenyebbek a „periféria” országainak ügyei iránt (szabálykövetés, korrupció). Jelentős problémát okoz az orosz-ukrán konfliktus és az ezzel kapcsolatos szankciók gazdaságunkat érintő hatása. Megállapítása szerint a kelet-közép-európai térség dinamikusabb, mint az Európai Unió összességében, de ugyanakkor sérülékenyebb is.

A textiltisztító vállalkozások aktuális pályázati lehetőségei, különös tekintettel a hitelképesre és az innovációra – ez volt a következő előadás címe, amelyet *Glósz Andrea*, a Glósz és Társa Kft. ügyvezetője tartott. Az előadó összefoglalta a jelenleg hozzáférhető pályázatokat, azok célcsoportjait és forrásait. Megállapította, hogy a 9 operatív program közül 3 vonatkozik közvetlenül vállalatfejlesztésre (GINOP, azaz Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program, TOP, azaz Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, valamint VEKOP, azaz Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program). A 7283,6 milliárd forintnyi teljes keretből 59,1 % használható fel vállalatfejlesztésre, 39,4 % gazdasági fejlesztésre és innovációra. Utalt azokra változásokra, amelyek a korábbi pályázati rendszerhez képest eltéréseket jelentenek. A gyorsabb és hatékonyabb lebonyolítás érdekében új szervezeti kereteket hoztak létre és új lebonyolítási szabályokat alkottak. A fő irányokat, amelyekre az új rendszer haladni kíván, elsősorban az innovációs pályázatok képviselik, ezek a teljes keret 28 %-át teszik ki. A visszatérítendő konstrukciók aránya 14 %.

Részletesen foglalkozott az előadás a pályázatok útján elnyerhető támogatások követelményrendszerével, ezen belül a vállalati innováció és a kutatás-fejlesztés fogalmával és ezek jelentőségével a pályázati követelmények között. Hangsúlyozta, hogy az új pályázatokhoz új szemléletmódra van szükség, mert a pályázó múltját átlátható és vizsgálható módon kell bemutatni, hitelképesnek kell lennie és az innováció széles körű alkalmazása szükséges.

RAL – Higiéniai rendszerek tanúsításának feltételei és a megszerzéséhez szükséges követelmények a magyar és a nemzetközi ipari mosodákban címmel a Hohenstein Intézet vezető munkatársa, *Ludger von Schönebeck* ismertette ezt a textiltisztító iparban nagy jelentőségű tanúsítási rendszert. A RAL Deutsches Institut für Gütesicherung und Kennzeichnung (RAL Német Minőségbiztosítási és Tanúsítási Intézet) keretében a textiltisztító iparra vonatkozó tanúsításokkal a Hohenstein Intézet foglalkozik. Amint azt

dr. Kokasné dr. Palicska Livia, a textiles körökben jól ismert INNOVATEX Zrt. új vezérigazgatója bevezetőjében elmondta, az INNOVATEX Zrt. 10 éve tagja a Hohenstein Intézet hálózatának, és a közelmúltban adták át Magyarországon az első RAL-GZ 992 tanúsítványt. Az INNOVATEX Zrt. továbbra is felajánlja segítségét a textiltisztító ipar szereplőinek a tanúsítás megszerzéséhez.

A RAL tanúsítási rendszer általában különféle termékekre és szolgáltatásokra vonatkozik, ezek között fontos szerepet tölt be a textiltisztítás szakterületén is, ahol elsősorban a szolgáltatás minősége és a higiéniai szabályok és követelmények szigorú betartása a fő minősítési szempont. A hohensteini központban működő Szakszerű Textiltisztítók Szövetségének ez idő szerint 500 tagja van 15 európai országban (köztük Magyarországon is), valamint Japánban, Kínában és az Egyesült Arab Emírségekben.

Ahhoz, hogy egy mosoda megkapja a RAL tanúsítást, bizonyítania kell, hogy minden tekintetben megfelel a szigorú előfeltételeknek, és ezt a későbbiek folyamán a RAL szervezet folyamatosan ellenőrzi. A mosodákkal kapcsolatos tanúsítás a lakossági, a szállodai és éttermi textiliák tisztítását végző mosodákra (RAL-GZ 992/1), a kórházi mosodákra (RAL-GZ 992/2), az élelmiszeripari üzemek (RAL-GZ 992/3) és az időkés otthonai számára dolgozó mosodákra (RAL-GZ 992/4) vonatkozik. A követelményrendszerek ezek speciális szempontjait veszi figyelembe.

A RAL-GZ mellett más tanúsítási rendszerek is ismertek (ISO 9001, EN 14065/RABC, HACCP, DIN 10524), de a RAL-GZ 992 annyiban különbözik ezektől, hogy szigorú minőségi és higiéniai követelményeket támaszt a textiltisztításban, aminek teljesítését független intézet rendszeresen ellenőrzi. Ehhez járul a különböző szintű vezetők és a gyártásban dolgozók rendszeres továbbképzése.

A CINET által alapított, az európai textiltisztításra vonatkozó kiválósági díjat 7 cég kapta meg 2014-ben. A legjobb európai tási gyakorlatot megvalósító cégek között van az 5. helyezést elért magyar **Top Clean Hungária Kft.**, amely most már jogosult a „Best Practices Textile Cleaning” (A tiltisztítás Legjobb Gyakorlata) megtisztelő minősítés viselésére. (A céget a Textiltisztító Egyesülés

nevezte be a pályázatra.) A címre 10 európai országból 25-en pályáztak. A nemzetközi zsűri a minőség, a tőség, az üzleti modell, az innováció szempontjai és a cégek alapadatai szerint bírálta el a pályázatokat. Ebben a ben érte el a Top Clean ry Kft. az 5. helyezést.

Ebből az alkalmából dr. Varró Tamás igazgató mutatta be az 1994-ben alapított céget,

amely az ország különböző városaiban 21 üzletet és 36 felvevőhelyet üzemeltet és ezzel az ország legnagyobb hálózattal rendelkező textiltisztító vállalata. Kiemelte munkatársaik rendszeres továbbképzését (ebben a tilipari Műszaki és Tudományos Egyesület által zett, államilag elismert tanfolyamok is fontos szerepet játszanak) és azt, hogy mindig keresik az új sokat (perklór-etilén, hidrokarbonos, valamint bio-, azaz vízzel mint oldószerezrel és kizárólag környezetbarát adalékok használatával történő, környezetkímélő tás), a környezetbarát vegyszerek alkalmazási geit, azokat a kereskedelmi módszereket, amelyek ik számára a legkényelmesebbek. Ennek keretében a cég a vevők részére biztosítja a teljes szolgáltatási tikumot a felsőruházat tisztítása és mosása, a tisztítás, a bőrtisztítás és -festés, a textilfestés, mint a kisebb szabósági feladatok terén.

A CEE-TEX konferencia

A VII. Magyarországi Textiltisztító Konferencia második részében a kelet- és közép-európai textiltisztítók konferenciájára került sor, amelyen a régióból Magyarország mellett Csehország, Lengyelország, Szerbia és Szlovákia textiltisztító egyesületei képviselték magukat. A rendezvénynek ezt a részét a CINET képviseletében Peter Wennekes ügyvezető igazgató vezette.

Bevezető előadásában

Peter Wennekes hangsúlyozta, hogy a CINET célja ebben a régióban a professzionális tisztításban a minőségi tatás, a szervezetek se, a tisztító cégek, a beszállítók és a szakma szakemberei mára közös platform sa, közöttük a tapasztalatcsere lehetőségének kiszélesítése, a nemzetközi kutatás-fejlesztés elősegítése. A CINET-nek 150 országban 70 tagszervezete van,

ezek részben szakmai szervezetek, részben vállalatok és egyének. Tevékenységüket munkacsoportokban végzik. Nemzetközi projekteket vezetnek, tanulmányokat tenek, tudásbázist (adatbázist) működtetnek, e-learning formájában szakmai oktatást végeznek.

Előadásának második részében az **energia-megtakarítás és a légkör-szennyezés csökkentésének** kérdéseivel foglalkozott. Ezeknek először is méréseken kell alapulniuk, amelyek alapján folyamat- ill. szerevezetoptimalást kell végezni. Az Európai Unió döntése szerint 2020-ig 30 %-kal csökkenteni kell a légkört károsító szén-dioxid kibocsátást, mégpedig oly módon, hogy az továbbra is fenntartható legyen. (Hollandia – Wennekes úr hazája – azt vállalta, hogy 2030-ig 50 %-os CO₂ kibocsátás-csökkentést ér el.) Ez a cél csakis különböző együttműködési megállapodások révén érhető el és nem nélkülözheti a jogi és pénzügyi feltételek meglétét sem. A CINET *Switch Asia* programja keretében arra nézve is vizsgálatokat folytatott, hogy hogyan lehet Kínában is jó eredményeket elérni a mosodákban e célok elérése érdekében és több kínai nagyvárosban készülnek megvalósítani az erre irányuló programjukat.

Fenntarthatóság – a professzionális textiltisztítás sikerének kulcsa volt a következő előadás címe, amelyet *Timme Lucassen*, a holland Textiltisztítóipari Technológiai Tudásközpont (Technologisch Kenniscentrum Textilverzorging, TKT) munkatársa tartott. Véleménye szerint a textiltisztításban a fenntarthatóság előfeltétele az újrahasznosítás illetve a káros-

anyag-kibocsátás minimalizálása szorítása. Ezekben szerepet játszik a megfelelő berendezések alkalmazása (hő- és vízvisszanyerő berendezések), a gépek és berendezések megfelelő állapota (szigetelések) és rendszeres karbantartásuk, továbbá a folyamatok optimalizálása (korszerű berendezések használata és azok egyszerű elrendezése). Vizsgálatai tapasztalatai szerint a textiliák 95 %-át otthon mossák, csupán kis részük kerül a professzionális mosodákba, pedig ez utóbbiak sokkal energiatakarékosabbak és környezetkímélőbb módon működnek, mint a kis mosodák, vagy a háztartások.

Modern textiltisztítás – technológiai megoldások címmel *T. Lucassen* saját előző előadását folytatva az új oldószereket – KTex (Bardahl), Arcaclean (Arcane Industries), HiGlo (Christeysn) –, az új technológiákat (online megrendelés felvétel, korszerű logisztikai megoldások), az alacsony hőmérsékletű mosási eljárásokat – Cool Chemistry (Christeysn) –, az enzimes feltöltővelítő módszereket, a logisztikában a rádiófrekvenciás azonosító rendszerek (RFID) alkalmazását, valamint az automatizálást, a robotok alkalmazásának lehetőségeit foglalta össze.

Ehhez csatlakozva a *Dow Safechem* cég képviselőjében *Tobias Bertram*, a Dowper márkájú oldószereket, a Maxicheck teszt készletet és a Maxistab stabilizáló szert, továbbá a cég által gyártott vegytisztító gépeket ismertette. Őt kiegészítve *Tomasz Maj*, a lengyel *Sovrana* cég tevékenységét mutatta be – ez a cég alkalmazza és forgalmazza a Dow Safechem termékeit.

Ugyanebben a témakörben a spanyol *Union S.p.a.* cég tevékenységéről és vegytisztító gépeiről (DF-2000, System K4, Ktex típusok), valamint a Cloud gőzös tisztítási technológiáról *Gabriele Cuppini* adott tájékoztatást.

Üzleti modellek és sikertörténetek címmel *dr. Geert Böttger* textiltisztítóipari szaktanácsadó előadásával folytatódott a konferencia. Megállapítása szerint a vegytisztító üzemek több mint 80 %-a kisüzem. Vannak olyan textiliák és egyéb ruhaneműk, amelyeket nem lehet hagyományos módon mosni, így a vegytisztításra továbbra is szükség van. Előadásában ismertette a

Flattex 24 rendszert, amelynek keretében a szennyes ruha leadásától számítva azt 24 órán belül kitisztítva kapja vissza a megrendelő. Erre automatikus felvételhelyeket is fenntartanak és a tiszta ruhát ugyanitt kapja vissza a tulajdonosa. Egy másik rendszer szerint például bérbe adnak egy nadrágot és a bérleti díjban a rendszeres tisztítás díja is bennfoglaltatik. Ismeretes a háztól-házig rendszer is, azaz a tisztító cég telefonhívásra elmegy a szennyes ruháért és meghatározott időben vissza is szállítja azt.

A cégeknek, nevezetesen a szállodáknak, kórházaknak, idősek otthonainak történő textiltisztítási szolgáltatás egyre növekvő irányzatot mutat. Ebben nagy jelentősége van az elektronikus kommunikációnak, a specializációnak, a „testre szabott” szolgáltatásoknak. Az ilyen természetű üzleteket ma pályázatok kiírásával kötik, amelyekben nem is annyira a vállalási ár, hanem inkább a szolgáltatás tartalma és minősége a döntő.

A rendezvény további részében a CEE-TEX résztvevő országai (Csehország, Magyarország, Lengyelország, Szerbia és Szlovákia), valamint Németország képviselői mutatták be országuk textiltisztító iparát, majd **kerekasztal-beszélgetésen** vitattak meg *P. Wennekes* vezetésével néhány érdekes szakmai kérdést. Ennek keretében szó esett a darabárak azonosítási módszereiről, a tanúsítási rendszerekről, a vizes és a száraz tisztítás összehasonlításáról, a professzionális textiltisztítás fenntarthatóságának megoldásairól, a „zöld” mosodákról, a textiltisztítás környezetre gyakorolt hatásai-

ról, valamint a reklamációk ügyintézési módjairól.

A konferencia alkalmából *Peter Wennekes* köszöntötte a Textiltisztító Egyesülés vezetőit, megköszönve nekik a kiváló rendezést, és átadta a CINET 2013-as évkönyvét, amelyben már a tavaly óta CINET-tag magyar szervezet is szerepel.

A Textiltisztító Egyesülés igazgatója, *Király Valéria* és *Zura György* a konferencia alkalmából „Zöld Textiltisztító” tanúsítványt, elismerő oklevelet adott át a következő cégeknek:

Alfadot Kft.,
Bardusch Bértexília Kft.,
Dunántúli Mosodák Kft.,
Logo-TEX Ügyviteli Kft.,
Magyar Egészségügyi Mosodák Kft.,
Miskolci Patyolat Zrt.,
Mova Kft.,
Rózsa Gyorstisztító és Szolgáltató Kft.,
TADAK-NETT Kft.

